

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
ПОСТАНОВА

від 3 жовтня 2018 р. № 800
Київ

Деякі питання соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі таких, що можуть загрожувати їх життю та здоров'ю

Кабінет Міністрів України постановляє:

1. Затвердити Порядок взаємодії органів державної влади, органів місцевого самоврядування, закладів та установ під час забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі таких, що можуть загрожувати їх життю та здоров'ю, що додається.
2. Внести до постанови Кабінету Міністрів України від 24 вересня 2008 р. № 866 “Питання діяльності органів опіки та піклування, пов’язаної із захистом прав дитини” (Офіційний вісник України, 2008 р., № 76, ст. 2561; 2010 р., № 86, ст. 3018; 2014 р., № 93, ст. 2684; 2015 р., № 64, ст. 2119; 2016 р., № 56, ст. 1942, № 93, ст. 3041; 2017 р., № 26, ст. 739, № 66, ст. 1958, № 95, ст. 2899; 2018 р., № 36, ст. 1267, № 68, ст. 2287) зміни, що додаються.

Прем'єр-міністр України
Інд. 73

В.ГРОЙСМАН

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 3 жовтня 2018 р. № 800

ПОРЯДОК

взаємодії органів державної влади, органів місцевого самоврядування, закладів та установ під час забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі таких, що можуть загрожувати їх життю та здоров'ю

1. Цей Порядок визначає механізм взаємодії органів державної влади, органів місцевого самоврядування, закладів освіти, охорони здоров'я, соціального захисту населення, інших закладів та установ під час забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, виявлення випадків жорстокого поводження з ними, виникнення безпосередньої загрози їх життю або здоров'ю.
2. Робота органів державної влади, органів місцевого самоврядування, закладів освіти, охорони здоров'я, соціального захисту населення із соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі в разі виявлення випадків жорстокого поводження з ними, безпосередньої загрози їх життю або здоров'ю, забезпечення їх прав та інтересів проводиться з дотриманням таких принципів:

забезпечення найкращих інтересів та безпеки дитини;

недопущення дискримінації дитини;

урахування думки дитини під час вирішення питань, що стосуються її життя;

конфіденційності інформації про дитину.

3. У цьому Порядку терміни вживаються в такому значенні:

1) складні життєві обставини, в яких перебуває дитина, - умови, що негативно впливають на життя дитини, стан її здоров'я та розвиток (інвалідність, тяжка хвороба, безпритульність, перебування у конфлікті із законом, залучення до найгірших форм дитячої праці, залежність від психотропних речовин, інші види залежності, жорстоке поводження, зокрема домашнє насильство, у тому числі у разі, коли кривдником є дитина, ухиляння батьків, осіб, які їх замінюють, від виконання своїх обов'язків, обставини стихійного лиха, техногенних аварій, катастроф, воєнних дій чи збройних конфліктів тощо), установлені за результатами оцінки потреб дитини;

2) жорстоке поводження з дитиною - будь-які форми фізичного, психологічного, сексуального або економічного насильства над дитиною, зокрема домашнього насильства, а також будь-які незаконні угоди стосовно дитини, зокрема вербування, переміщення, переховування, передача або одержання дитини, вчинені з метою її експлуатації з використанням обману, шантажу чи уразливого стану дитини.

Жорстоким поводженням з дитиною є:

будь-яка форма рабства або практика, подібна до рабства, зокрема продаж дітей та торгівля ними, боргова залежність, примусова чи обов'язкова праця, включаючи примусове чи обов'язкове вербування дітей для використання їх у збройних конфліктах;

використання, вербування або пропонування дитини для зайняття проституцією, виробництва творів, зображень, кіно- та відеопродукції, комп'ютерних програм, інших предметів порнографічного характеру;

робота, яка за характером чи умовами виконання може завдати шкоди фізичному або психічному здоров'ю дитини;

використання дитини в жебрацтві, втягнення її в жебрацтво (систематичне випрошування грошей, речей, інших матеріальних цінностей у сторонніх осіб);

втягнення у злочинну діяльність, залучення до вживання алкоголю, наркотичних засобів, психотропних речовин;

дії, що призвели до виникнення обставин, за яких дитина стала очевидцем злочину проти життя, здоров'я, волі, честі, гідності, статевої свободи, статевої недоторканності особи;

статеві зносини та розпусні дії стосовно дитини з використанням примусу, погрози, сили, довіри, авторитету, впливу на дитину, особливо вразливої для дитини ситуації, зокрема її розумової чи фізичної неспроможності, пов'язаних з віком, фізичних, психічних, інтелектуальних чи сенсорних порушень або залежного середовища, у тому числі в сім'ї;

3) загроза життю або здоров'ю дитини - обставини, що можуть призвести чи призвели до тяжких наслідків для життя, стану здоров'я та розвитку дитини, зокрема спричинили тяжку, у тому числі невиліковну, хворобу, тілесні ушкодження середньої тяжкості, тяжкі тілесні ушкодження або заподіяли шкоду нормальному фізичному, духовному, моральному розвитку дитини, у зв'язку з чим вона потребує допомоги.

Обставини можуть бути розцінені як загроза життю або здоров'ю дитини виходячи з її індивідуальних особливостей і потреб залежно від віку, статі, стану здоров'я, інвалідності, особливостей розвитку, життєвого досвіду, родинної, культурної та етнічної належності за результатами проведення оцінки рівня її безпеки згідно з Порядком провадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини, затвердженим постановою Кабінет Міністрів України від 24 вересня 2008 р. № 866 (Офіційний вісник України, 2008 р., № 76, ст. 2561).

У зв'язку з цим перелік обставин, які можна розцінювати як загрозу життю або здоров'ю дитини, не є вичерпним.

Водночас обов'язковим є проведення оцінки рівня безпеки дитини з метою виявлення загроз її життю або здоров'ю, пов'язаних із:

незабезпеченням дитини належним харчуванням, необхідною медичною допомогою, відповідним для віку доглядом;

залишенням дитини віком до семи років або дитини у безпорадному стані (хворої, з обмеженням життєдіяльності тощо) в приміщенні, громадському або іншому місці без нагляду осіб, які досягли 14 років;

залишенням дитини віком до десяти років більше ніж на півгодини на вулиці без відповідного для природно-кліматичних умов одягу або без дотримання відповідного для віку температурного режиму;

залишенням дитини під наглядом осіб з наявними ознаками алкогольного чи наркотичного сп'яніння, перебуванням під дією психоактивних речовин, вираженого психічного розладу;

невідкладним станом батьків дитини, що є прямою загрозою їх життю та здоров'ю або їх оточенню;

обставинами стихійного лиха, техногенних аварій, катастроф, воєнних дій, збройних конфліктів тощо;

4) суб'єкти виявлення та/або організації соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі таких, що можуть загрожувати їх життю та здоров'ю (далі - суб'єкти виявлення та/або організації соціального захисту дітей), - органи державної влади та органи місцевого самоврядування (структурні підрозділи районних, районних у м. Києві та Севастополі держадміністрацій, виконавчих органів міських, районних у містах (у разі утворення) рад, сільських, селищних рад об'єднаних територіальних громад з питань освіти, охорони здоров'я, соціального захисту населення тощо), служби у справах дітей, центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, заклади освіти, охорони здоров'я, соціального захисту населення, органи Національної поліції, територіальні органи ДСНС та підпорядковані підрозділи, спеціалізовані установи

з надання безоплатної первинної правової допомоги, регіональні та місцеві центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги, бюро правової допомоги.

Виявлення та організація соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі таких, що можуть загрожувати їх життю та здоров'ю, можуть здійснюватися також підприємствами, установами, організаціями незалежно від форми власності, в тому числі з використанням дитячої "гарячої" телефонної лінії, кол-центрами з питань запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей, громадськими об'єднаннями та іноземними неурядовими організаціями, фізичними особами - підприємцями, які відповідають критеріям діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги, фізичними особами, які надають соціальні послуги дітям, громадянами України, іноземцями та особами без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах;

5) міждисциплінарна команда - тимчасово утворена команда фахівців, які є працівниками суб'єктів виявлення та/або організації соціального захисту дітей, для забезпечення найкращих інтересів дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі таких, що можуть загрожувати їх життю та здоров'ю.

Інші терміни вживаються у значенні, наведеному в Сімейному, Кримінальному та Кримінальному процесуальному кодексах України, Кодексі України про адміністративні правопорушення, Законах України "Про охорону дитинства", "Про запобігання та протидію домашньому насильству", "Про Національну поліцію", "Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей", "Про соціальні послуги", "Про захист суспільної моралі", "Про протидію торгівлі людьми".

4. Дитина, яка перебуває у складних життєвих обставинах, у тому числі таких, що можуть загрожувати її життю та здоров'ю, може бути виявлена:

шляхом самозвернення до будь-якого суб'єкта виявлення та/або організації соціального захисту дітей;

юридичними та фізичними особами;

посадовими особами, працівниками суб'єктів виявлення та/або організації соціального захисту дітей під час виконання професійних чи службових обов'язків.

5. Суб'єкти виявлення та/або організації соціального захисту дітей забезпечують виявлення дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі таких, що можуть загрожувати їх життю та здоров'ю, під час виконання своїх професійних чи службових обов'язків відповідно до інструкцій, затверджених спільним наказом Мінсоцполітики, МОЗ, МОН, МВС.

Факт перебування дитини в складних життєвих обставинах встановлюється за результатами оцінки потреб дитини у разі виявлення умов чи обставин, що негативно впливають на життя, стан здоров'я, розвиток дитини та призводять до неналежного рівня задоволення її індивідуальних потреб відповідно до віку, статі, стану здоров'я, інвалідності, особливостей розвитку, життєвого досвіду, родинної, культурної та етнічної належності.

6. Юридичні та фізичні особи, яким стало відомо про дитину, яка постраждала від жорстокого поводження або життю чи здоров'ю якої загрожує небезпека, зобов'язані

забезпечити надання екстреної медичної допомоги, невідкладно звернутися до органів Національної поліції або підпорядкованого підрозділу територіального органу ДСНС для організації її подальшого захисту у разі, коли дитина потребує медичної допомоги.

Органи Національної поліції зобов'язані протягом доби поінформувати службу у справах дітей районної, районної у м. Києві та Севастополі держадміністрації, виконавчого органу міської, районної у місті (у разі утворення) ради, сільської, селищної ради об'єднаної територіальної громади (далі - служба у справах дітей) про виявлену дитину для організації її соціального захисту.

У разі коли відсутня можливість звернутися до органів Національної поліції, юридичні та фізичні особи, яким стало відомо про дитину, яка постраждала від жорстокого поводження або життю чи здоров'ю якої загрожує небезпека, зобов'язані негайно звернутися до суб'єктів виявлення та/або організації соціального захисту дітей.

7. Суб'єкти виявлення та/або організації соціального захисту дітей незалежно від повноважень зобов'язані:

у разі виявлення дитини, яка перебуває у складних життєвих обставинах, - надіслати не пізніше ніж через три робочих дні повідомлення за формою, встановленою Мінсоцполітики, до закладу, установи чи організації, що надає соціальні послуги дітям і сім'ям з дітьми (далі - соціальний заклад), та/або працівника із соціальної роботи за місцем проживання (перебування) дитини щодо проведення оцінки її потреб, а також надання такої дитині та її сім'ї послуг у межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України;

у разі, коли у зверненні стосовно дитини вбачається склад адміністративного правопорушення чи злочину, - невідкладно повідомити органам Національної поліції;

невідкладно у строк, що не перевищує однієї доби, повідомити (в тому числі за допомогою телефонного зв'язку) про дитину, яка постраждала від жорстокого поводження або життю чи здоров'ю якої загрожує небезпека, представнику служби у справах дітей за місцем її виявлення для організації заходів невідкладного реагування, в тому числі надання послуги з кризового та екстреного втручання, та органам Національної поліції;

у разі безпосереднього виявлення дитини, яка постраждала від жорстокого поводження або життю чи здоров'ю якої загрожує небезпека, чи отримання повідомлення про неї від юридичних або фізичних осіб - невідкладно надати їй належну допомогу та за потреби забезпечити надання екстреної медичної допомоги;

у разі виявлення дитини, яка постраждала від торгівлі людьми, - невідкладно повідомити структурному підрозділу місцевої держадміністрації, відповідальному за проведення процедури щодо встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, для проведення відповідних заходів згідно із законодавством;

у разі, коли загроза життю або здоров'ю дитини пов'язана з обставинами стихійного лиха, техногенних аварій, катастроф, - повідомити підпорядкованому підрозділу територіального органу ДСНС.

Голови міських, сільських, селищних рад, у тому числі об'єднаних територіальних громад, а також старости сіл і селищ, визначених за рішенням місцевої ради об'єднаної

територіальної громади, несуть персональну відповідальність за забезпечення виявлення дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, випадків жорстокого поводження з ними, виникнення безпосередньої загрози їх життю або здоров'ю, надання таким дітям допомоги в межах повноважень і своєчасне інформування про них відповідних суб'єктів виявлення та/або організації соціального захисту дітей.

Усі звернення та повідомлення стосовно дітей реєструються в журналі обліку звернень і повідомлень стосовно дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі таких, що можуть загрожувати їх життю та здоров'ю, згідно з додатком 1.

8. Виявлення дітей, які постраждали від жорстокого поводження або життю чи здоров'ю яких загрожує небезпека, закладами освіти, охорони здоров'я, соціального захисту дітей, іншими закладами та установами забезпечується в таких випадках:

у разі, коли без завчасного попередження дитина з невідомих причин не з'явилася в закладі освіти, до якого вона зарахована для здобуття дошкільної, початкової, базової середньої або профільної середньої освіти (адміністрація закладу з'ясовує причини відсутності дитини на заняттях/уроках), або адміністрація закладу має підстави вважати, що життю або здоров'ю дитини може загрожувати небезпека (адміністрація зобов'язана невідкладно у строк, що не перевищує однієї доби, повідомити, зокрема за допомогою телефонного зв'язку, про таку дитину представнику служби у справах дітей за місцем її проживання та органам Національної поліції);

у разі, коли працівники закладів освіти, охорони здоров'я, соціального захисту дітей та інших закладів та установ у взаємодії з дитиною виявляють у неї видимі тілесні ушкодження, пригнічений психоемоційний стан, інші ознаки, що можуть свідчити про жорстоке поводження з дитиною (такі працівники повинні невідкладно звернутися до органів Національної поліції та служби у справах дітей для організації заходів невідкладного реагування, у тому числі проведення оцінки рівня безпеки дитини згідно з Порядком провадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 24 вересня 2008 р. № 866 (Офіційний вісник України, 2008 р., № 76, ст. 2561).

9. У разі надходження повідомлення про дитину, яка постраждала від жорстокого поводження або життю чи здоров'ю якої загрожує небезпека, служба у справах дітей разом з уповноваженим підрозділом органу Національної поліції, фахівцем із соціальної роботи, представниками закладу охорони здоров'я невідкладно проводить оцінку рівня безпеки дитини. До проведення такої оцінки можуть бути додатково залучені інші суб'єкти виявлення та/або організації соціального захисту дітей в межах їх повноважень.

У разі виявлення (підтвердження) під час проведення оцінки рівня безпеки дитини фактів загрози її життю чи здоров'ю вона може бути негайно направлена до закладу охорони здоров'я для обстеження та надання необхідної медичної допомоги, в тому числі лікування в стаціонарних умовах, та документування факту жорстокого поводження з нею або тимчасово влаштована відповідно до пункту 31 Порядку провадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 вересня 2008 р. № 866 (Офіційний вісник України, 2008 р., № 76, ст. 2561), зокрема до центру соціально-психологічної реабілітації дітей, центру соціальної підтримки дітей та сімей, у сім'ю патронатного вихователя для забезпечення отримання нею послуги із соціально-психологічної реабілітації згідно з програмою, затвердженою Мінсоцполітики.

За результатами проведення оцінки рівня безпеки дитини складається акт згідно з додатком 10 до Порядку провадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 вересня 2008 р. № 866 (Офіційний вісник України, 2008 р., № 76, ст. 2561).

Після тимчасового влаштування дитини вживаються заходи до:

соціального супроводу сімей з дітьми з метою відновлення батьківського потенціалу та формування навичок відповідального батьківства;

відібрання дитини відповідно до статті 170 Сімейного кодексу України;

забезпечення взяття дитини на первинний облік дітей, які залишилися без батьківського піклування, дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, з метою організації їй соціального захисту відповідно до Порядку провадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 вересня 2008 р. № 866 (Офіційний вісник України, 2008 р., № 76, ст. 2561).

10. Служба у справах дітей за місцем проживання (перебування) дитини після отримання від соціального закладу повідомлення щодо підтвердження інформації про складні життєві обставини, в яких перебуває дитина та її сім'я (у разі наявності), та копії акта оцінки потреб дитини та її сім'ї за формою, встановленою Мінсоцполітики, протягом місяця приймає рішення про взяття дитини на облік дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах (далі - облік), шляхом видання відповідного наказу.

Інформація про дитину, яка перебуває у складних життєвих обставинах, вноситься до журналу обліку дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, згідно з додатком 2, та до банку даних про дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, і сім'ї потенційних усиновителів, опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів (далі - єдиний банк даних) шляхом заповнення електронної обліково-статистичної картки дитини, що ведеться за формою, встановленою Мінсоцполітики.

11. Прибуття дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, з тимчасово окупованої території України, надання дітям статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів, є підставами для взяття таких дітей на облік протягом семи робочих днів після їх виявлення без отримання від соціального закладу підтвердження інформації про складні життєві обставини, в яких перебувають діти та їх сім'ї (у разі наявності). Оцінка потреб таких дітей проводиться соціальним закладом та/або фахівцем із соціальної роботи після взяття їх на облік.

Служба у справах дітей за місцем прибуття дитини-сироти або дитини, позбавленої батьківського піклування, звертається до Мінсоцполітики для отримання інформації про неї, розміщеної в єдиному банку даних.

12. Для організації соціального захисту дитини, яка перебуває у складних життєвих обставинах, і надання підтримки її сім'ї (у разі наявності) протягом двох тижнів після взяття дитини на облік службою у справах дітей утворюється міждисциплінарна команда з числа працівників суб'єктів виявлення та/або організації соціального захисту дітей, до повноважень яких належить надання послуг дітям, сім'ям з дітьми, насамперед спеціалістів служби у справах дітей, соціального закладу та/або фахівця із соціальної роботи, педагогічних працівників закладів освіти, медичних працівників відповідно до

пропозицій керівників суб'єктів виявлення та/або організації соціального захисту дітей. Персональний склад міждисциплінарної команди затверджується на засіданні комісії з питань захисту прав дитини за поданням служби у справах дітей.

Основними завданнями міждисциплінарної команди є:

розроблення, виконання, систематичний (щоквартальний) перегляд і коригування індивідуального плану соціального захисту дитини, яка перебуває у складних життєвих обставинах (далі - індивідуальний план), із забезпеченням відповідності її найкращим інтересам, а також плану соціального супроводу сім'ї дитини;

ініціювання в разі потреби та складності випадку розгляду питання щодо соціального захисту дитини, яка перебуває у складних життєвих обставинах, на засіданні комісії з питань захисту прав дитини.

13. Індивідуальний план за формою, затвердженою Мінсоцполітики, розробляється протягом місяця після взяття дитини на облік на основі результатів проведення оцінки потреб дитини та її сім'ї, підписується членами міждисциплінарної команди та затверджується службою у справах дітей або комісією з питань захисту прав дитини залежно від необхідних комплексних заходах із соціального захисту дитини.

Функції з координації діяльності щодо виконання індивідуального плану покладаються на службу у справах дітей.

У разі виникнення обставин, що унеможливають виконання індивідуального плану, виникнення потреби в додаткових заходах із соціального захисту дитини питання щодо його коригування (внесення змін і доповнень до індивідуального плану, перегляд складу міждисциплінарної команди, відповідальної за його виконання) виносяться на засідання комісії з питань захисту прав дитини.

Індивідуальний план розробляється та виконується за місцем проживання (перебування) дитини і обов'язково повинен містити заходи із соціальної підтримки сім'ї дитини (у разі наявності).

14. Під час взяття дитини, яка перебуває у складних життєвих обставинах, на облік після заповнення електронної обліково-статистичної картки дитини друкується дублікат картки (у паперовому вигляді) із зазначенням дати виготовлення, який підписується оператором єдиного банку даних, засвідчується підписом керівника.

До обліково-статистичної картки дитини додаються копії усіх наявних документів, що стосуються дитини, а також акт оцінки потреб дитини та її сім'ї, індивідуальний план.

15. У десятиденний строк після отримання інформації про зміну місця проживання (перебування) дитини, взятої на облік, її батьків або одного з них, з ким проживає дитина, служба у справах дітей за попереднім місцем проживання (перебування) дитини надсилає до служби у справах дітей за її новим місцем проживання (перебування) повідомлення, до якого додається копія індивідуального плану для врахування потреб дитини під час складання нового індивідуального плану.

Отримання такого повідомлення не звільняє службу у справах дітей за новим місцем проживання (перебування) дитини, її батьків або одного з них, з ким проживає дитина, від здійснення заходів, передбачених пунктами 10-14 цього Порядку.

16. Зняття з обліку дитини, яка перебуває у складних життєвих обставинах, здійснюється шляхом видання відповідного наказу служби у справах дітей за умови:

зміни місця проживання (перебування) та взяття на облік за новим місцем проживання (перебування). При цьому служба у справах дітей за новим місцем проживання (перебування) дитини в день видання наказу інформує службу у справах дітей за попереднім місцем проживання (перебування) дитини про взяття дитини на облік;

усунення умов та обставин, які стали підставою для взяття дитини на облік, що підтверджується оцінкою потреб дитини та її сім'ї; інформацією про результати надання соціальних послуг дитині або висновком за результатами соціального супроводу сім'ї дитини; відомостями суб'єктів виявлення та/або організації соціального захисту дітей щодо позитивної динаміки подолання складних життєвих обставин;

досягнення дитиною повноліття;

набуття дитиною повної цивільної дієздатності;

смерті дитини.

Після зняття дитини з обліку в її обліково-статистичній картці робиться відповідний запис.

Особова справа дитини після зняття її з обліку зберігається до досягнення дитиною повноліття.

У разі виникнення підстав для поновлення дитини на обліку її обліково-статистична картка поновлюється, про що в журналі обліку дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, робиться відповідний запис.

17. Організація допомоги дітям, які постраждали від жорстокого поводження, життю або здоров'ю яких загрожує небезпека, органами Національної поліції передбачає:

цілодобове прийняття інформації, в тому числі усної, про дітей, яким загрожує небезпека, працівниками усіх підрозділів і вжиття невідкладних заходів реагування;

проникнення до житла чи іншого приміщення (володіння) особи без її згоди або вмотивованого рішення суду у невідкладних випадках, пов'язаних з виникненням безпосередньої загрози життю або здоров'ю дитини, або за наявності підстав вважати, що така загроза існує;

за наявності ознак кримінального правопорушення - внесення відповідних відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань, у зв'язку з чим вживаються подальші слідчі (розшукові) дії.

18. Організація допомоги дітям, які перебувають у складних життєвих обставинах, закладами освіти передбачає:

організацію роботи психологічної служби та соціально-педагогічного патронажу в системі освіти з дітьми та їх батьками;

проведення з батьками та іншими учасниками освітнього процесу роз'яснювальної та виховної роботи із запобігання, протидії негативним наслідкам жорстокого поводження з дітьми, залишення дитини в небезпеці.

19. Організація допомоги дітям, яким загрожує небезпека, закладами охорони здоров'я передбачає прийняття дітей, у тому числі цілодобове, яким загрожує небезпека, надання їм необхідної медичної, психологічної (за наявності в закладі охорони здоров'я психолога) допомоги та документування фактів жорстокого поводження з дітьми.

20. Організація допомоги дітям, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі дітям, які постраждали від жорстокого поводження або життя чи здоров'ю яких загрожує небезпека, соціальними закладами передбачає:

формування навичок відповідального батьківства у батьків, інших законних представників дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах;

надання дітям і їх сім'ям (у разі наявності) соціальних послуг, визначених за результатами оцінки потреб дитини та її сім'ї, у тому числі забезпечення їх соціального супроводу, послуг з кризового та екстреного втручання в ситуацію з метою негайного усунення або мінімізації її наслідків;

соціальний супровід дітей та сімей з дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах або можуть потрапити в такі обставини;

направлення в разі потреби сім'ї (або одного з членів сім'ї) з дитиною, життям або здоров'ям якої загрожує небезпека, до центру соціально-психологічної допомоги, спеціалізованої служби підтримки осіб, які постраждали від домашнього насильства.